

**X Sympozjum Archeologii Środowiskowej / Konferencja
Polskiego Towarzystwa Botanicznego**

**Zjazd palinologów polskich
„W 100. rocznicę
powstania analizy pyłkowej”**

**Dedykowane
Lennartowi von Postowi i pionierom palinologii**

Poznań, 13-15 października 2016

organizatorzy sympozjum:

**Stowarzyszenie Archeologii Środowiskowej
Polskie Towarzystwo Botaniczne - Sekcja Paleobotaniczna i Sekcja Aerobiologiczna
oraz
Instytut Geoekologii i Geoinformacji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Pracownia Paleoekologii i Archeobotaniki Uniwersytetu Gdańskiego
Instytut Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku
Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego
Instytut Archeologii Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu
oraz Katedra Botaniki i Planowania Krajobrazu UMK w Toruniu
Państwowy Instytut Geologiczny
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Marii Curie-
Sklodowskiej w Lublinie**

Wprowadzenie do tematyki Sympozjum

Małe ziarna pyłku i zarodniki stanowią początek życia roślin, podstawowych składników ekosystemów ziemskich, umożliwiających życie wielkiemu bogactwu świata zwierząt oraz nas – ludzi. O istnieniu i przeznaczeniu pyłku wiadomo już w czasach antycznych. Ich indywidualne kształty dostrzeżono w XVII wieku dzięki wynalezieniu mikroskopu. Jak się sądzi, tym, który jako pierwszy ukazał je światu, był Nehemiah Grew działający na Wyspach Brytyjskich. Różnorodność i piękno ziaren pyłku obserwowali wnikliwie XIX-wieczni przyrodniccy. Wówczas też zauważono obecność pyłku w złożach kopalnych. Ówczesni uczeni i miłośnicy poznawania mikroskopowego świata przyrody utorowali drogę metodzie analizy pyłkowej. Metoda ta, odtwarzając przemiany szaty roślinnej, pozwala na rekonstrukcję poszczególnych etapów rozwoju krajobrazów i historii klimatu oraz na ocenę roli człowieka w przekształcaniu ekosystemów Ziemi.

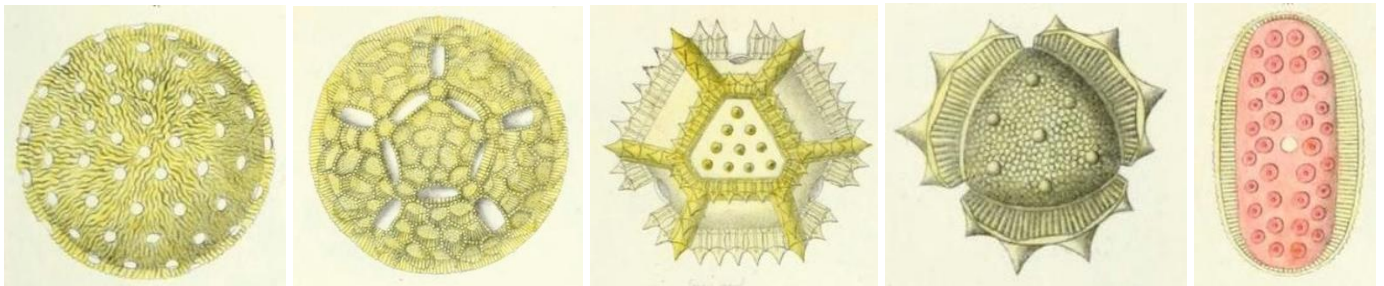

Twórcą analizy pyłkowej był **Ernst Jacob Lennart von Post** (na zdjęciu), badacz szwedzki urodzony w roku 1884 w Johannesbergu, koło Västerås, około 100 km od Sztokholmu. Swoją pracę prowadził w Szwedzkiej Służbie Geologicznej. Datą przełomową dla powstania analizy pyłkowej, jako nowej metody naukowej, był wykład, jaki Lennart von Post przedstawił na zjeździe w Krystianii (dawna nazwa Oslo), w roku 1916. Jego pracę szybko zaczęli naśladować badacze skandynawscy, a parę lat później rozpowszechnił ją szerzej badacz niemiecki Gunnar Erdtman.

W roku 2016 mija sto lat od wykładu w Krystianii. W tym czasie metoda analizy pyłkowej ze Skandynawii dotarła do niemal każdego zakątka świata. W ciągu 100 lat rozwijano i przekazywano doświadczenia, kształciły się kolejne pokolenia badaczy, poznawano za pomocą analizy pyłkowej coraz to nowe obszary Ziemi. Rozwój analizy pyłkowej, jaki w tym czasie nastąpił, jest imponujący. Uczestnictwo w tym procesie jest intelektualną przygodą i radością poznawania. Pozwala ono na odkrywanie tajemnic życia na Ziemi i prawideł w długoterminowych przemianach środowiska przyrodniczego oraz daje wgląd w ewolucję relacji człowiek-środowisko na przestrzeni rozwoju cywilizacji. Maksyma łacińska przypisywana Cynceronowi, stwierdzająca, iż historia jest nauczycielką życia – *Historia magistra vitae est* – odnosi się również do poznawania historii przyrodniczej. Lekcje z przeszłości budują świadomość o przemijaniu i ograniczeniu zasobów przyrody. Ma to szczególne znaczenie w obecnym okresie dynamicznego wzrostu liczebności populacji ludzkiej, kiedy człowiek powinien wziąć odpowiedzialność za życie biosfery.

Setna rocznica narodzin społeczności palinologów, której jesteśmy częścią, staje się dla nas wyjątkową okazją do spotkania i refleksji, dniem zadumy i świętowania. Ta szczególna rocznica jest też dobrą okazją, aby zachowując pamięć o przeszłości budować przyszłość. Dlatego zwracamy się do wszystkich członków rodziny pyłkowej, a także bratnich i siostrzanych dyscyplin, które łączą nas w codziennej pracy, do spotkania, na którym moglibyśmy przybliżyć rozwój szeroko rozumianej palinologii w naszym kraju, spojrzeć na jej dokonania w ostatnich czasach oraz wspólnie zastanowić się nad kierunkami wiodącymi ku przyszłości.

Jako Honorowych Gości, szczególnie serdecznie zapraszamy do udziału w Sympozjum, Seniorów Polskiej Palinologii. Zwracamy się z tą prośbą zarówno osobiście jak i poprzez niniejszy okólnik. Sympozjum będzie wyrazem naszej wdzięczności za Państwa dokonania i wieloletnie przewodnictwo. Obecność Państwa, jeśli zdrowie i możliwości Wam na to pozwolą, uświetni Jubileusz – będzie okazją do ponownego spotkania z wieloma bliższymi i dalszymi przyjaciółmi, a także do wzajemnego poznania z Młodszym Pokoleniem Kolegów i Koleżanek. Dołożymy wszelkich starań aby pobyt na Sympozjum był dla Państwa jak najdogodniejszy. **Równie gorąco zapraszamy do uczestnictwa Młodych Badaczy, którzy w przyszłości, w wędrówce pokoleń, poniosą dalej wiedzę palinologiczną.**

Prezentacje sympozjalne

Proponujemy, aby w planowanych wystąpieniach uwzględnić wybrane problemy, z jakimi mierzy się dziś zarówno analiza pyłkowa, jak i szerzej rozumiana palinologia, w tym rozwijana intensywnie w ostatnich dekadach aeropalinologia. Oczekujemy szczególnie na referaty przekrojowe, które wiodłyby nas do dyskusji na temat diagnozy dotyczącej osiągnięć współczesnej, polskiej palinologii. Serdecznie też zapraszamy do przedstawienia referatów Kolegów współpracujących z palinologami w ramach projektów interdyscyplinarnych, którzy chcieliby się podzielić swoimi spostrzeżeniami na temat znaczenia analizy pyłkowej. Zakładamy możliwość wystąpień o zróżnicowanym czasie trwania od 15 do 20 minut.

Jednocześnie zachęcamy uczestników do licznych prezentacji posterowych, przygotowanych tradycyjnie na wydrukach wielkoformatowych lub mniejszych (np. w formacie A3) oraz równolegle w postaci plików pdf z możliwością ich dystrybucji wśród uczestników spotkania.

Czas i miejsce

Sympozjum zaplanowane zostało na 13-15 października bieżącego roku. Na miejsce spotkania i obrad proponujemy Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza – jeden z krajowych ośrodków rozwoju studiów palinologicznych, ze stosunkowo dogodnym dojazdem z innych regionów kraju.

Początek sympozjum nastąpi w czwartek 13 października o godzinie 14:00. Sesje tego dnia dedykowane będą historii palinologii. Kolejny dzień (piątek 14 października) i sobotnie obrady (15 października) proponujemy poświęcić bieżącej problematyce palinologicznej i kierunkom przyszłych badań. Obrady zakończymy w sobotę o godzinie 14:00.

Noclegi i wyżywienie

Symposium zostanie zorganizowane po minimalnych kosztach, tak aby obrady pozostały dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Seniorom Polskiej Palinologii zapewniamy pobyt bez opłat i dogodny transport na terenie Poznania. Organizatorzy przygotowują informacje o lokalizacji dogodnych miejsc noclegowych. Zaplecze Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oferuje na miejscu posiłki w dogodnych cenach. Wieczorem 14 października planujemy uroczyste spotkanie przygotowywane własnymi środkami.

Opłata konferencyjna

Proponujemy niskie wpisowe przeznaczone na obsługę przerw kawowych i częściowo wieczornego spotkania w piątek:

- w wysokości 50 zł (opłata normalna)
- w wysokości 30 zł (opłata zniżkowa dla doktorantów i studentów).

Dojazd i nocleg uczestnicy opłacają we własnym zakresie. Pozostałe wydatki organizacyjne – w tym koszty publikacji konferencyjnej (książkę abstraktów) zostaną pokryte ze środków pozyskanych od sponsorów. W zależności od wspólnych ustaleń rozważamy możliwość opublikowania wystąpień w czasopiśmie

ZGŁOSZENIA PROSIMY PRZEKAZYWAĆ NA ADRES:

Mirosław Makohonienko makoho@amu.edu.pl
lub Monika Badura monika.badura@biol.ug.edu.pl
lub Agnieszka Wacnik a.wacnik@botany.pl

Ze względu na stosunkowo nieodległy czas Symposium bardzo prosimy o zgłoszenie uczestnictwa i wystąpień do 15 sierpnia 2016. Tematy wystąpień i krótkie streszczenia, do 2 stron A4, przyjmujemy do 15 września 2016.

Obiekt naukowo-dydaktyczny Collegium Geographicum - siedziba Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM, Kampus Morasko

Komitet organizacyjny

Przewodniczący Komitetu:

Mirosław Makohonienko (Instytut Geoekologii i Geoinformacji UAM w Poznaniu)

Sekretarz Komitetu:

Monika Badura (Pracownia Paleoeologii i Archeobotaniki, Uniwersytetu Gdańskiego)

Członkowie Komitetu:

Krystyna Milecka (Instytut Geoekologii i Geoinformacji UAM w Poznaniu)

Irena Agnieszka Pidek (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS w Lublinie)

Joanna Święta-Musznicka (Pracownia Paleoeologii i Archeobotaniki, Uniwersytetu Gdańskiego)

Agnieszka Wacnik (Instytut Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie)

Monika Panfil (absolwentka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM)

Komitet naukowy

Przewodnicząca Komitetu: *Małgorzata Latalowa* (Pracownia Paleoeologii i Archeobotaniki, UG)

Członkowie:

Anna Filbrandt-Czaja (Katedra Botaniki i Planowania Krajobrazu UMK w Toruniu)

Wojciech Granoszewski (Państwowy Instytut Geologiczny, Kraków)

Idalia Kasprzyk (Katedra Biologii Środowiska Uniwersytetu Rzeszowskiego)

Mirosława Kupryjanowicz (Instytut Botaniki Uniwersytetu w Białymstoku)

Dorota Nalepka (Instytut Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie)

Jacek Madeja (Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego)

Agnieszka Noryskiewicz (Instytut Archeologii Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Iwona Okuniewska-Nowaczyk (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Poznań)

Elżbieta Weryszko-Chmielewska (Katedra Botaniki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie)

Hanna Winter (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa)

Elżbieta Worobiec (Instytut Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie)

BARDZO GORĄCO ZAPRASZAMY DO UDZIAŁU W SYMPOZJUM
zarówno do uczestnictwa czynnego z prezentacjami jak i gościnnego pobytu

Uniwersytetu
w Białymstoku

Instytut Botaniki
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Instytut
ARCHEOLOGII i ETNOLOGII
Polskiej Akademii Nauk

KATEDRA BOTANIKI I
PLANOWANIA KRAJOBRAZU

UMCS

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI
I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

KATEDRA BIOLOGII ŚRODOWISKA
Uniwersytet Rzeszowski

Miejsce sympozjum
**Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM - Collegium Geographicum - Poznań,
ul. Dziegiełowa 27**

